

Dokument nr. 8:41

(1999-2000)

Forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh, Sonja Irene Sjøli, Trond Helleland og Kristin Krohn Devold om vurdering av krav om vandelsattest for helsepersonell for å skjerme barn fra kontakt med helsepersonell som er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn

Til Stortinget

Bakgrunn

Det har de siste årene blitt innført krav om vandelsattest for ulike grupper ansatte slik at personer som har begått seksuelle overgrep mot barn utelukkes fra enkelte stillinger. Hensikten er å beskytte barn mot overgrep. Forslagsstillerne mener lignende bestemmelser bør vurderes i forbindelse med helsepersonelloven.

I barnehageloven § 21 heter det:

«Den som skal arbeide i barnehage må legge frem tilfredsstillende politiattest. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn.

Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn, er utelukket fra arbeid i barnehager.»

Etter denne bestemmelsen må den som skal tilsettes selv innhente politiattesten, eller gi skriftlig samtykke til at arbeidsgiver gjør dette. En enstemmig familie-, kultur- og administrasjonskomité uttalte i innstillingen om ny barnehagelov:

«Komiteen ser det som svært viktig at det vert sett igang verkemiddel for å beskytte barn i barnehager mot overgrep frå dei tilsette.»

Komiteen la vekt på at politiattesten må gi opplysninger om domfellelse eller siktelse for «alle typer seksuelle overgrep som har relevans for den tilliten som må vere til stades når ein skal ha ansvar for små barn», jf. Innst. O. nr. 28 (1994-1995).

Opplæringsloven § 10-9 slår fast at:

«Den som skal tilsetjast i grunnskolen, må leggja fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep mot barn. Personer som er dømde for seksuelle overgrep mot barn kan ikkje bli tilsette i grunnskolen.»

I innstillingen om opplæringsloven la kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vekt på behovet for å gi hensynet til barns rettssikkerhet høy prioritet.

Formålet med disse bestemmelsene er å skjerme barn fra personer som har begått seksuelle overgrep mot barn. Forslagsstillerne mener at prinsippet om å skjerme barn fra personer som er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn også bør gjelde i andre sektorer. Spesielt vil forlagsstillerne fremme helsevesenet som en slik sektor, der det er av avgjørende betydning at barn eller pårørende av barn ikke trenger å frykte for seksuelle overgrep mot barna.

Forslagsstillerne mener det bør vurderes å innføre bestemmelser som skjermer barn fra kontakt med helsepersonell som er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn på samme måte som barn i dag skjermes fra slik kontakt i barnehagen og i grunnskolen.

I den nye helsepersonelloven gis det bestemmelser om autorisasjon som skal gjelde for alle grupper helsepersonell. Et krav for å få autorisasjon er at man «ikke er uegnet for yrket», jf. § 48 annet ledd bokstav e. Autorisasjon tildeles av Statens helsetilsyn, som også kan tilbakekalle autorisasjon bl. a. dersom innehaveren er «uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig», eller «på grunn av atferd som ansees som uforenlig med yrkesutøvelsen».

Etter forlagsstillerne oppfatning vil de refererte bestemmelsene i helsepersonelloven måtte forstås slik at siktelse, tiltale eller dom for seksuelle overgrep mot barn er uforenlig med helsepersonells yrkesutøvelse i forhold til barn, og at helsepersonell vil miste sin autorisasjon dersom Helsetilsynet blir kjent med slike forhold. Så vidt forlagsstillerne har kunnet bringe på det rene, foretas det imidlertid i dag ikke noen kontroll av helsepersonells vandel ved tildeling av autorisasjon - det innhentes kun en egener-

klæring. Forslagsstillerne mener at en slik ordning, som i hovedsak er basert på den enkelte søkers ærlighet, ikke i tilstrekkelig grad ivaretar barns rettssikkerhet og bidrar til å skjerme barn fra kontakt med helsepersonell som har begått seksuelle overgrep mot barn.

Det å innføre en ordning med krav om politiattest for helsepersonell reiser en rekke avgrensningsspørsmål i forhold til hva tilfellet var da slike ordninger ble innført for ansatte i barnehager og grunnskoler. Alle ansatte i barnehager og grunnskoler har nær kontakt med barn. Situasjonen for helsepersonell er mer variert. Ikke alle grupper helsepersonell vil ha en kontakt med barn som gjør et krav om politiattest naturlig. Ansatte i barnehager og grunnskole jobber nært med barn hele tiden, mens de fleste grupper helsepersonell forholder seg til pasienter i alle aldersgrupper. Det er vanskelig å unngå at et krav om politiattest også vil måtte omfatte helsepersonell som bare i liten grad har med barn å gjøre. Dette må imidlertid veies opp mot det enkelte barns rettssikkerhet og trygghet

for å ikke måtte risikere å møte helsepersonell som har begått seksuelle overgrep mot barn.

Forslagsstillerne mener det vil være naturlig å innføre et krav om politiattest for helsepersonell ved f.eks. ansettelse i offentlig eller privat helseinstitusjon når stillingen innebærer pasientkontakt, ansettelse i kommunehelsetjenesten og særlig skolehelsetjenesten. Det vil også være naturlig å kreve politiattest ved utstedelse av autorisasjonsdokumenter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen vurdere, og eventuelt legge frem forslag for Stortinget om vandelsattest for helsepersonell, samt andre tiltak som kan sikre at barn som søker til helsevesenet ikke møter helsepersonell som har begått seksuelle overgrep mot barn eller umyndige.

24. februar 2000